

AMÎN KELİMESİNİN KÖKENİ HK. (2)

(...dünden devam)

Mücahid de kelimenin, esasında Allah'ın isimlerinden olduğu kanatindedir. (bk. *Lisânü'l- Arab*, "emn" md.). Kur'an'la hadislerde Allah'ın böyle bir ismine rast-lanmamasına karşılık Eski Ahid'in bir cümlesinde Allah kastedilerek

Amen

adının kullanılmış olması (İşaya: 65/16) Mücahid'in bu görüşü Kitap ehlinde aldığı ihtimalini güçlendirmektedir. Bugün Kitâb-ı Mukaddes'te "gerçeğin tanrısı" şeklinde tercüme edilerek kullanılan bu ismin menşei tesbit edilememiştir (

IDB

, I, 105). Halbuki Fira-vunlar devrinde Mısır'ın baş tanrısı olan

Amûn

veya

Amana

"görünmez gerçeklerin tanrısı"dır ve Mısırca

imn

"inanmak, güvenmek, emin olmak" kökünden gelen

amûn/ amana

kelimesi de aynen

İbrânî-ce

amen

ve Arapça

âmin/emîn

gibi "içinde şüphe ve korku bulunmayan, güvenilir, inanılır" anlamını taşımaktadır (bk.

IDB

, I,

114).

Yahu-dîlerin, bu görüşü, dört asır aralarında yaşadıkları Mısırlılardan almış olmaları kuvvetle muhtemeldir. Çünkü Mısırlıların baş tanrısı **Amûn/Amana'dır. Yahudiler, asırlarca aralarında yaşadıkları Mısırlılardan aldıkları bu kelimeyi, tek olduğuna inandıkları Allah hakkında kullanmışlar ve böylece Amin kelimesi Kitabı Muḳaddes'e girmiştir.**

Erdem Sargon'a göre "Âmîn kelimesi, köken itibariyle Arapça'ya diğer bir Sâmi dilden geçmiş

olmamakla birlikte, dua hâtimesi olmak vasfını Sâmi monoteiz-minden (vahdet dini) almıştır ve bu durum kelimenin ilk defa Tevrat'ta görülmesinden açıklıkla

anlaşılmaktadır. Nitekim Süyûtî'nin Hâris b. Ebû

Üsâme'-nin

Mûsned

'i ile İbn Merdeveyh'in

Tefsîr

'inden naklettiği bir hadiste, Hz. Peygamber'in

"Bana namazda olsun duadan sonra olsun, Allah tarafından

âmîn

demek nimeti verildi. Bu, Mûsâ müstesna benden önce kimseye verilmemişti; Mûsâ dua eder Hârûn da âmîn derdi. Siz de duanızı âmîn ile bitiriniz! Bu suretle Allah onu kabul eder"

buyurması da (bk.

el-Câmî u - *âğîr*

, I, 38) bu görüşü desteklemektedir. Ayrıca Câhiliye Arapları arasında tanrılara karşı yapılan duaların sonunda âmîn denildiğine dair herhangi bir bilginin bulunmaması (bk. İbnü'l-Kelbî, s. 26-53) ve çok tanrılı başka toplumlarda da böyle bir olaya rastlanmaması (bk.

ERE

, X, 155-213), geleneğin vahdet dininden geldiğini gösteren diğer belirtilerdir." TDV İslâm Ansiklopedisi, Âmîn maddesi

Âmîn kelimesi Kur'ân'da geçmez. Fakat Hz. Peygamber (s.a.v.), imam *"ğayri'l-mağdûbi 'aleyhim velâ'd-dâllîn"* dediği

zaman cemaatin "âmîn" demesini emretmiş-tir.

"İmâm 'âmîn' dediği zaman siz de 'âmîn' deyiniz. Çünkü kimin 'âmîn' sözü, meleklerin 'âmîn'ine rastlarsa onun geçmiş günahları bağışlanır."

(B

uharî, Ezân, 111, 112, Daavat 64; Müslim Salât 72; Tirmizî, Salât 71; Nesa'î, İftitâh 33; İbn Mâce, İkâme 14...

) Ebû Hüreyre'nin rivayetine göre Allah'ın Elçisi,

'ğayri'l-mağdûbi 'aleyhim velâ'd-dâllîn

'i okuyunca, birinci saftakilerin işiteceği bir sesle

"âmîn"

derdi (

İbn Mâce, İkâme 14; Dârimî, Salât, 39)

. Yalnız kılan da Fâtîha'yı bitirince "âmîn" der.

Âmîn: Duâmızı kabul buyur, anlamı nı dadır.

Cemaatle namaz kılarken açık okunan namazlarda imam velâ'd-dâllîn deyince Ebu Hanîfe'ye göre cemaat gizlice, Şâfiî'ye göre açıkça âmîn der. Gizli okunan na-maz-larda ise imam Fâtîha'yı bitirince âmîn der.
